

MISBRUIKT!

Q&A De zaak Lisa

Q: Waar gaat de zaak Lisa over?

De zaak Lisa (niet haar echte naam) gaat over een meisje dat op 15-jarige leeftijd aangifte deed van georganiseerd sadistisch kindermisbruik door haar vader en andere mannen en vrouwen op veel verschillende locaties, oa in de Nieuwe Scheveningse Bosjes, in een café in Den Haag en in Rotterdam. Daarbij gaat het om seksueel misbruik op een zeer gewelddadige wijze. Het verkrachten en martelen door meerdere daders en de aanwezigheid van meerdere slachtoffers. De aangifte gaat over een periode van ruim vijftien jaar.

Q: Waarom is de zaak Lisa uniek in het kader van georganiseerd seksueel misbruik?

Deze zaak is uniek omdat er in feite maar een één zaak is van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik waar de behandeling van de zaak door politie en justitie zo uitvoerig zijn gedocumenteerd. Alles wat misging in deze zaak zou een leidraad moeten vormen voor hoe bejegening, opsporing en vervolging en hulpverlening wél zou moeten plaatsvinden.

Q: Wat is er gebeurt na de aangifte?

Lisa heeft tweemaal aangiftes gedaan in 2013 en 2017

De aangifte van 2013 werd afgedaan met een beroep op een rapport van de LEBZ. Het OM heeft de zaak geseponneerd wegens gebrek aan bewijs. Luister [Argos](#) over De zaak Lisa.

Na het besluit tot stopzetting en het niet onderzoeken van de zaak door het OM worden verschillende onderzoeken in gang gezet door de familie. De aangifte in 2017 werd met veel bewijsmiddelen omkleed waaronder kinderporno op computers en de ondertekende zwangerschapsverklaring, getuigenverklaringen, tekeningen, rapporten van psychologen en andere expert etc. De aangifte werd wederom afgedaan met een beroep op het LEBZ-rapport uit 2014.

Q: Hoe is het met de Artikel 12 klachtenprocedure gegaan?

De beslissing tot niet vervolgen door het Openbaar Ministerie naar aanleiding van de aangifte van Lisa is, ondanks een verzoek daartoe op grond van artikel 12 Wetboek van Strafvordering, niet inhoudelijk getoetst. Na de eerste aangifte en het sepot startte de familie van Lisa deze procedure waarmee het

MISBRUIKT!

OM gedwongen kan worden tot onderzoek over te gaan. Het gerechtshof in Den Haag wees dit verzoek in 2015 af zonder partijen te horen. Dit is ongebruikelijk. Luister [Argos](#) over de rol van de rechter Wabeke twee maal speelde in deze zaak. Of lees het [Algemeen Dagblad](#) hierover.

Q: Wat ging er mis in de zaak Lisa in relatie tot politie en het OM

- Degenen die door Lisa zijn genoemd als daders zijn nooit als gehoord. Alleen de vader is kort verhoord.
- Doorzoeking van woning (en) heeft niet plaatsgevonden.
- Gegevensdragers zijn niet in beslaggenomen, moeder van Lisa heeft deze zelf naar politie gebracht.
- Digitaal onderzoek naar de computers waarop kinderporno stond, heeft niet plaatsgevonden. Computers die door moeder zijn ingeleverd bij de politie zijn slechts ‘op hoofdlijnen bekeken’ en niet onderzocht, ondanks het feit dat bij de aangifte het maken van afbeeldingen was aangegeven. Vervolgens heeft de politie/het OM die computers niet aan de moeder van Lisa teruggegeven maar aan degene die door Lisa als verdachte werd aangewezen.
- Het staat vast dat Lisa als jong meisje een kind heeft gebaard. Hiervoor is medisch (gynaecologisch) bewijs voorhanden. Niettemin heeft dit gegeven nooit geleid tot onderzoek van de kant van het OM terwijl dit gynaecologische rapport gezien had moeten worden als een ondersteuning in de verklaring van Lisa dat zij op minderjarige leeftijd zwanger is geweest en bevallen van een baby. Het LEBZ heeft in zijn onderzoek niet gewacht op de uitslag van het gynaecologisch onderzoek en voor de uitkomsten hiervan het rapport geschreven en de zaak gesloten. De verklaring van Lisa over haar zwangerschap is in het rapport als totaal verzonnen afgedaan.
- Er waren aanwijzingen dat met de verkoop van afbeeldingen van seksueel misbruik van kinderen geld werd verdiend. Hiernaar is geen onderzoek gedaan. Financieel onderzoek had hier zeker in de rede gelegen.
- Verklaringen van getuigen, die lid waren van het gezin van Lisa, werden afgedaan als ‘uit één bron’. Dat is feitelijk onjuist.
- Technisch onderzoek naar bijvoorbeeld de plaatsen die door Lisa als plaats delict waren aangewezen, dan wel naar de plaats waarvan zij aangaf dat het lijkje van haar baby was

MISBRUIKT!

begraven, hebben pas na geruime tijd plaatsgevonden. Bijvoorbeeld het bankje en de locatie onder het bankje waar Lisa zegt te zijn bevallen en de plek onder het bankje waarover Lisa heeft verklaard dat de baby is begraven, is nooit forensisch onderzocht.

- Er is geen aandacht geweest voor verklaringen van deskundigen. Lisa is direct na het doen van aangifte behandeld door een team van het Top Trauma Centrum.
- De rol van het Landelijk Expertisecentrum Bijzondere Zedenzaken, LEBZ, dat tot taak heeft te voorkomen dat valse aangiftes worden gedaan, was onprofessioneel en vooringenomen.
 - Het is algemeen bekend dat het hoofddoel van de LEBZ is om verdachten te beschermen tegen een valse aangifte en niet om te sturen op gedegen onderzoek. Bij elke nieuwe zaak wordt een scenario bedacht die, volgens de LEBZ, geloofwaardiger zou zijn, en er wordt niet gestuurd op onderzoek.
 - Het LEBZ was van oordeel dat Lisa is aangezet tot het doen van aangifte door haar moeder. Het LEBZ dacht dat het geloofwaardiger was dat moeder, in een echtscheiding, haar dit heeft ingefluisterd. Hiervoor is geen enkel bewijs. Deze opinie is niet gestoeld op enig gegeven en rechtvaardigt geenszins het achterwege laten of stopzetten van gedegen strafrechtelijk onderzoek.
 - Het LEBZ heeft medisch onderzoek naar het baren van het kind door Lisa niet afgewacht, terwijl men op de hoogte was gesteld door de huisarts dat deze onderzoekresultaten aanstaande waren. Het LEBZ-onderzoek is daags voor het verschijnen van dit medische onderzoek afgesloten.
 - In 2015 heeft, op voordracht van Pieter van Vollenhoven, een herweging plaatsgevonden door het OM. Deze herweging leidde enkel tot de opsporingshandeling 'googelen op het internet' naar de georganiseerde sadistische netwerken. Met verklaringen van experts, getuigenverklaringen, de zwangerschapsverklaringen, de notarisverklaring en de inmiddels bewezen (onderzoek door Hoffmann Recherche) computers vol kinderporno is niets gedaan.
 - In 2015 is een officiële klachtenprocedure gestart naar de wijze van het opsporingsonderzoek in de zaak Lisa, de behandeling van de aangiftes van de kinderen door de politie en het lekken van aangiftes naar verdachten door de politie. Naar aanleiding hiervan excuses zijn aangeboden.

MISBRUIKT!

- Ook in 2021 is naar aanleiding van de uitzendingen van Argos gevraagd om nieuw onderzoek naar het georganiseerde sadistische netwerk. Dit werd geweigerd.

Q: De zaak Lisa aanhangig gemaakt bij VN CEDAW

Op 22 maart 2022 hebben Lisa en de Stichting Misbruikt! een officiële klacht ingediend bij de Verenigde Naties, via het vrouwenrechten comité 'CEDAW'. Deze zaak is aanhangig gemaakt wegens schending van meerdere artikelen van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen omdat Lisa geen enkele toegang had tot het recht en vanwege het achterwege blijven van onderzoek in een zaak van dergelijke ernst. In de motivering van het verzoek wordt ook de werkwijze en conclusie van de LEBZ aangehaald als grond voor schending van meerdere artikelen van het Verdrag.

De zaak Lisa is ingeschreven en Nederland is gevraagd te reageren. De reactie van Nederland op de vragen van de VN is er nog niet (dd.24-10-2023). Nadat Nederland een reactie heeft ingediend krijgt Lisa/Stichting Misbruikt! de gelegenheid daarop te reageren.

CEDAW: Lisa v Netherlands.

Issues of the case: The author's right to access to justice as a victim, including a right to a thorough investigation into the sexual and gender-based violence, the trafficking, inflicted upon her, and the wrongful administration of justice.

Articles invoked: articles 1, 2, 3, 5, 6, and 12 of the Convention.

Rol van de media

Via drie gerenommeerde kinderdoelen Defense for Children, Fier en Terres des Hommes worden Sanne Terlingen en Huub Jaspers van het onderzoeksprogramma Argos HUMAN betrokken. Na diepgaand onderzoek en geverifieerd bewijsmateriaal, doen zij het werk wat Justitie achterwege had gelaten. In twee uitzendingen leggen de journalisten de zaak van Lisa bloot. Hierna maakten zij meerdere reportages waarin meerdere slachtoffers met overlap aan de zaak van Lisa zich hebben gemeld bij de twee journalisten. Luister Argos over andere zaken van georganiseerd misbruik.

Rol politiek

MISBRUIKT!

De Argos reportages, resulteerden in politieke aandacht voor dit georganiseerde sadistische kindermisbruik. In een unaniem aangenomen motie heeft de Tweede Kamer toenmalig minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid gevraagd om onafhankelijk onderzoek te laten doen. Naar aanleiding hiervan is de Commissie Hendriks ingesteld. Op 21 december 2022 is het eindrapport naar de Tweede Kamer gestuurd. De Commissie constateert dat het onomstreden is dat georganiseerd en gewelddadig misbruik van minderjarigen in Nederland bestaat. Ook naar het functioneren van het LEBZ is onderzoek gedaan. De Commissie van Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer bespreekt de dit onderwerp en de bovengenoemde rapporten op 1 februari 2024. Op beide rapporten heeft Stichting Misbruikt! een reactie geschreven.

Reacties op onderzoeken

De betrokken Stichtingen hebben hun reactie op Commissie Hendriks en op het rapport naar het functioneren van het Landelijk Expertisecentrum Bijzondere Zedenzaken in oktober 2023 naar de ministers van Justitie en Veiligheid en van Rechtsbescherming gestuurd.

Links

8 december 2018 Het verhaal van Lisa in Argos

18 februari 2019 Haagse rechter onder vuur na onthullingen Argos

27 juni 2020 Glasscherven en duistere rituelen in Argos

6 mei 2022 podcast van NRC Waarom seksueel geweld zo vaak onbestraft blijft

Q&A versie 24/10/23